

МАТЕРІАЛИ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ
ФІЛОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»**

(29-30 травня 2026 р.)

Київ
2026

УДК 80(062.552)
Т 33

Теоретичні та практичні аспекти філологічних досліджень. Матеріали науково-практичної конференції (м. Київ, 29-30 травня 2026 р.). – Одеса: Видавництво «Молодий вчений», 2026. – 82 с.
ISBN 978-617-8514-54-9

У збірнику представлені матеріали науково-практичної конференції «Теоретичні та практичні аспекти філологічних досліджень». Розглядаються загальні питання української мови і літератури, романських, германських та інших мов, теорії і практики перекладу, риторики та інші.

Збірник призначено для науковців, викладачів, аспірантів та студентів, які цікавляться філологічними науками, а також для широкого кола читачів.

УДК 80(062.552)

© Колектив авторів, 2026
ISBN 978-617-8514-54-9 © Видавництво «Молодий вчений», 2026

ЗМІСТ

УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА

Мазуренко Л.І.

МОВНА КУЛЬТУРА ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ
У КОНТЕКСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ
МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ6

Подлесна В.І., Лазоренко Л.В.

ОСВІТНІ МОДЕЛІ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ
У ЗВО ДСНС УКРАЇНИ: КОМПАРАТИВНИЙ АСПЕКТ 10

Приблуда Л.М.

ФУНКЦІОНУВАННЯ ФЕМІНІТИВІВ
У СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ ДІЛОВОМУ ДИСКУРСІ..... 14

ЛІТЕРАТУРА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

Остапова Л.В.

МЕЖІ ЛЮДСЬКОГО У СВІТІ БІОЕТИЧНИХ ВИКЛИКІВ:
КОНЦЕПЦІЯ «ІНШОГО» В РОМАНІ КАДЗУО ІШІГУРО
«НЕ ВІДПУСКАЙ МЕНЕ» 17

РОМАНСЬКІ, ГЕРМАНСЬКІ ТА ІНШІ МОВИ

Кравець О.І.

КАЛАМБУР ЯК ВІДОБРАЖЕННЯ КУЛЬТУРНИХ ПРАКТИК
У ЯПОНСЬКІЙ МОЛОДІЖНІЙ КОМУНІКАЦІЇ.....20

Сметаняк М.М.

МОВНО-СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ
ГРЕЦЬКОГО ТВОРУ «ЖИТТЯ АНТОНІЯ».....24

Turshukova N.H.

NATION ORIENTATION
WITHIN THE 2025 D. TRUMP INAUGURAL DISCOURSE.....28

ТЕОРІЯ ЛІТЕРАТУРИ, ПОРІВНЯЛЬНЕ ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО

Aliyeva Ayten Gazanfar gizi

THE ARTISTIC DEPICTION OF CHILD CHARACTERS
AND THE CHILD'S WORLD IN THE STORIES
OF MIR JALAL AND AZIZ NESIN33

Подлесна В.І.

*викладач кафедри мовної підготовки
навчально-наукового інституту цивільного захисту,
Національний університет цивільного захисту України*

Лазоренко Л.В.

*викладач кафедри мовної підготовки
навчально-наукового інституту цивільного захисту,
Національний університет цивільного захисту України*

ОСВІТНІ МОДЕЛІ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ У ЗВО ДСНС УКРАЇНИ: КОМПАРАТИВНИЙ АСПЕКТ

В умовах триваючої повномасштабної збройної агресії РФ проти України особливого значення набуває якісна трансформація відомчої освіти для сектору безпеки та оборони. Володіння державною мовою наразі є не просто елементом загальної гуманітарної культури, а критично важливим інструментом забезпечення життєдіяльності підрозділів, оперативності управління та точності документального супроводу службової діяльності органів цивільного захисту [1].

Для досягнення мети поліпшення мовної підготовки важливо обрати найбільш ефективну модель викладання української мови у закладах вищої освіти [2]. Такий вибір є неможливим без порівняльного аналізу архітектури, компетентнісного потенціалу та організаційно-методичних параметрів мовної підготовки курсантів у профільних закладах вищої освіти системи ДСНС України.

Представлені тези є частиною ширшого порівняльного дослідження авторів Подлесної В., Іващенко О. і Лазоренко Л., детальні результати якого готуються до публікації у фаховому виданні у формі розгорнутої статті під назвою «Компаративне дослідження освітніх моделей мовної підготовки майбутніх офіцерів ДСНС України».

У процесі дослідження використано метод компаративного аналізу освітньо-професійних програм та робочих програм за спеціальностями «Пожежна безпека», «Цивільний захист» та «Інженерне забезпечення саперних, піротехнічних та вибухових робіт» у Національному університеті цивільного захисту України (НУЦЗ України) і Львівському державному університеті безпеки життєдіяльності (ЛДУБЖД) на 2025–2026 навчальний рік [3; 4; 5; 6; 7; 8].

Зіставлення робочих програм дозволило ідентифікувати дві принципово різні дидактичні макромоделі мовної підготовки майбутніх рятувальників.

Так у НУЦЗ України вивчення української мови реалізується через освітній компонент «Українська мова за професійним спрямуванням» (обсяг – 3 кредити ЄКТС / 90 год), де освітня модель має прикладний, тренінговий характер. Вся увага зосереджена на формуванні мовнокомунікативної компетенції виключно під час практичних занять (49 %). Навчання сфокусоване на виробленні навичок ділової риторики, документознавства та засвоєнні фахової термінології, зокрема воєнного часу. Програма цілеспрямовано працює на досягнення однієї вимірюваної загальної компетентності – ЗК 04 (здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово).

Натомість у ЛДУБЖД застосовано інтегровану модель, яка впроваджена через освітній компонент «Українська мова і культура» (обсяг – 4,5 кредити ЄКТС / 135 год). Курс вивчення української мови побудований за класичним академічним принципом розподілу часу, поєднуючи лекційну (12 %), семінарську (12 %) та практичну (24 %) форми роботи. Тут мова виступає міждисциплінарним інтегратором, який, окрім ЗК 04, акумулює громадянські, соціокультурні та інформаційні компетентності. Показовим є пряме наявність фахової компетентності СК 30 – здатність організовувати та проводити навчання населення з питань пожежної безпеки.

Спільною дидактичною рисою обох моделей, попри відмінності в годинах, є паритетність у підходах до організації самостійної роботи здобувачів: в обох ЗВО на поза аудиторне опрацювання виділено близько 53 % часу, що свідчить про високу ставку на автономність майбутнього офіцера-лідера.

Компаративний аналіз змісту освітніх компонентів також показав відмінності в тематичному наповненні. Так, в робочій програмі «Українська мова за професійним спрямуванням» (НУЦЗ України) значну частину курсу відведено вивченню національних стандартів оформлення документів, складанню специфічної службової документації а також процесу розвитку мовнокомунікативної компетентності та підвищенню рівня володіння нормами сучасної української літературної мови.

Педагогами ЛДУБЖД для вивчення курсу «Українська мова і культура» обрано поєднання лінгвістичного та культурологічного підходів, що безпосередньо спрямовує увагу на формування глибокої

національної свідомості та загальнокультурної компетентності здобувачів.

Обидва заклади вищої освіти пропонують методично обґрунтовані моделі, які успішно забезпечують виконання вимог державних стандартів. Якщо модель НУЦЗ України оптимізована під функцію «мова як інструмент оперативного адміністрування та обробки фахової інформації», то модель ЛДУБЖД орієнтована на концепт «мова як інструмент соціального впливу, превенції та лідерства».

Перспективи подальшого розвитку мовної підготовки у секторі безпеки та оборони вбачаємо у створенні механізмів постійного зворотного зв'язку (фідбеку) з територіальними головними управліннями ДСНС України з метою гнучкого коригування тематики мовних курсів під поточні практичні потреби ДСНС України, а також у конвергенції та взаємозбагаченні моделей, зокрема через інтеграцію інтенсивних комунікативних тренінгів екстремального спілкування з лінгвокультурологічною та просвітницькою складовими підготовки.

Список використаних джерел:

1. Закон України Про забезпечення функціонування української мови як державної (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2019, № 21, ст. 81). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#Text>

2. Ненько Ю. П. Мовлення викладача як фактор формування мовленнєвої культури майбутнього фахівця у сфері пожежної безпеки. Збірник наукових праць «Гуманізація навчально-виховного процесу». – Слов'янськ: ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», 2012. – Спецвипуск 6. Частина 1. С. 151–157.

3. Освітньо-професійна програма «Інженерне забезпечення саперних, піротехнічних та вибухових робіт» перший (бакалаврський рівень). ЛДУБЖД. Чинна від 06.06.2025. URL: https://drive.google.com/file/d/1VRbs8zY_0LNTeWDqTBBA1YSboZ_rbltC/view

4. Освітньо-професійна програма «Інженерне забезпечення саперних, піротехнічних та вибухових робіт» перший (бакалаврський рівень). НУЦЗ України. Чинна від 27.05.2025. URL: https://nuczu.edu.ua/images/topmenu/osvitnya_diyalnosti/osvitni_programi/2025/b/izspf.pdf

5. Освітньо-професійна програма «Пожежна безпека» перший (бакалаврський рівень). ЛДУБЖД. Чинна від 06.06.2025. URL: <https://drive.google.com/file/d/1-ME69DE1nyqSyotKEcbFfNva79YTdlaj/view>

6. Освітньо-професійна програма «Пожежна безпека» перший (бакалаврський рівень). НУЦЗ України. Чинна від 27.05.2025. URL:

https://nuczu.edu.ua/images/topmenu/osvitnya_diyalnosti/osvitni_programi/2025/b/pb.pdf

7. Освітньо-професійна програма «Цивільний захист» перший (бакалаврський рівень). ЛДУБЖД. Чинна від 06.06.2025. URL: https://drive.google.com/file/d/1y2M7m-uutvZ446bB38yw6MX_HuqKUwQd/view

8. Освітньо-професійна програма «Цивільний захист» перший (бакалаврський рівень). НУЦЗ України. Чинна від 27.05.2025. URL: https://nuczu.edu.ua/images/topmenu/osvitnya_diyalnosti/osvitni_programi/2025/b/cz.pdf/